

Mladić u novom kaputu

Đurđica Stuhlreiter

Dok je vukao izlizani kovčeg, mirisalo je na kišu. Tmurno je nebo razvuklo prljave krpe umjesto plavetnila pa je ubrzao korak kako bi što prije stigao do nove adrese. Prateći brojeve na pročeljima sivih zgrada, mislio je kako je baš dobro što će njegova nova adresa biti u jednoj od njih. Gore od ovoga ne može, pomisli, nevoljko svladavajući izlizane stepenice i trudeći se ne dodirivati prašnjave rukohvate. Skretao je pogled od vlagu što se ponegdje rascvjetavala po zidovima, pogleda uprta prema potkrovlju. Dok su kotačići njegova kofera zapinjala po stepenicama stvarajući buku kao da najavljuju njegov dolazak, po glavi mu se motala misao kako se sa svakom selidbom penjao na sve više katove u zgradama bez dizala i da se sada nalazi na samom vrhu svijeta kroz čije pukotine umjesto sunčevih zraka neumoljivo prodire bijeda poput dosadnih kukaca.

Kad je napokon dovukao svoju imovinu do vrata podstanarskog stana, na njima se pojavio mladić s kojim je trebao dijeliti novi životni prostor. Njegova se imovina, tako nalik njegovoj, već šćućurila uza zid čekajući da nađe svoje mjesto i ugnijezdi se u svakodnevnici. Nisu se poznavali jer ih je na ovo mjesto doveo tek oglas o iznajmljivanju stana pa su se odmjerili ispitivački, ali vidjevši u onom drugom kao u zrcalu sliku sebe samog, brzo odvrte pogled i odustanu od daljnjeg upoznavanja. Ušavši u stan razmile se po njemu te užurbano bace na pripitomljavanje prostora s vidljivim tragovima tuđeg življenja. Željeli su ga što prije obilježiti znacima vlastita postojanja kao da će time i sami dobiti na važnosti te otjerati bijedu ravno u zakutak u kojoj pauk marljivo plete mrežu.

Nešto je kasnije već valjalo izmiljeti iz ove rupe jer ga je čekala i potraga za bilo kakvim poslom od kojeg će moći plaćati svoje carstvo u potkrovlju.

Kad je s vješalice dohvatio kaput, njegov se novi sustanar pojavi na vratima, ovlaš ga odmjeri pa zaustavi njegovo oblačenje.

– Čekaj! Uzmi moj!

Zatim se zaputi prema još neraspakiranim stvarima i izvadi smeđi kaput.

– Nov je – kaže. – Još ga niti jednom nisam obukao.

Zastao je uzmičući pred jednostavnošću mladićeva postupka, ali ga ovaj požuri ohrabriti.

– Oprosti, ali ovaj tvoj kaput već je potrošen. U njemu nećeš ostaviti baš neki dojam na poslodavce.

Od tih riječi neka ga nelagoda uzme pod svoje te pretvori u kip koji ne zna što bi sa sobom. Pomislivši da je život mladića koji mu darežljivo nudi svoje blago posve nalik njegovom, napokon se trgne i prihvati ponuđeno. Novi kaput obuče gotovo pobožno, načini korak prema izlazu, ali onda opet zastane ne znajući što bi.

Njegov se sustanar nasmije nekako veselo, kao da je riješio osobito težak problem.

– Ne budi toliko zbunjen! – kaže mu. – Još ćeš mi negdje izgubiti kaput, a taj mi je jedini.

Zakoračivši u novom kaputu na ulicu, vidio je da se izbjeglička kriza, o kojoj se toliko govorilo posljednjih dana prelila i na ulice njegovog grada. Na njima je bilo sve više umornih i uplašanih ljudi u čijim se pogledima šćućurila nada kako će ipak stići do nekih sretnijih zemalja. On je žurio za svojim poslom i nije se imao kad obazirati na ljude oko sebe, ali jedan je mladić neočekivano privukao njegovu pozornost.

Spazio ga je kako korača žustro kroz hladno zimsko jutro, obuzet žestinom zbog nekog dalekog cilja prema kojem je hitao. Ali nije ga toliko privukao njegov odlučni hod, nego nešto sasvim drugo. Zima je pokazivala svoje zube i nudila stupnjeve koji su prodirali do kostiju, a on kao da je došao iz dalekog proljeća ili kasnog ljeta. Dok ga je prestizao, jasno je mogao vidjeti njegovu majicu kratkih rukava i bosa stopala koja se bore sa smrznutim pločnikom. Gotovo se moglo čuti cvokotanje njegovih zubi od čega je i mladiću u smeđem kaputu postalo hladno. Njegova neobična pojava privlačila je poglede pa su se mnogi začuđeno okretali za njim, ali nisu se zaustavljali već mirno nastavljali svojim putem. No, mladića kojeg je maloprije nečija dobrota odjenula u novi kaput kao da je hipnotizirala ta drhtava samoća u užurbanom gradu. Zaboravivši kamo je krenuo, na tren je zastao ne znajući što bi, ali onda su ga noge same ponijele za bosonogim čovjekom.

Morao je ubrzati korak kako bi ga mogao slijediti, sve dok mladić nije skrenuo u obližnji park i uputio se prema najbližoj klupi. Spustio se na nju slomljeno, zario lice u dlanove i tiho zaplakao. Mladić u novom kaputu sjeo je do njega, šutke i oprezno. Učinilo mu se da njegove pomodrjele usne nešto šapuću, ali nije mogao ništa razabrati pa zaključi da je to možda samo od hladnoće jer tijelo mu je i dalje nezaustavljivo drhtalo, uronjeno u nevidljivi ritam koji ništa ne može prekinuti.

U potpuno praznom parku počela ga je smetati toplina posuđenog kaputa. Zbog nje se nije usudio progovoriti niti jednu jedinu riječ, a kamoli upitati neznanca pored sebe što mu je. Pretvarala se u oklop koji ga je počeo sputavati i gušiti sramom prijeteći da će

mu zaustaviti dah i pretvoriti u praznu ljušturu. A kad su mu neki nevidljivi žmarci počeli miljeti tijelom i penjati se prema srcu, skočio je kao oparen, bez razmišljanja skinuo kaput i ogrnuo njime nepoznatog mladića. On ga je prihvatio kao posljednju slamku spasa kojoj se nije nadao. Poput utopljenika koji se opet vraća među žive, prepustio se neočekivanoj toplinu kao milosti koja ga opet vraća među žive.

Odjednom se pored njih stvorila žena. Prizor što je do tada bio tek slika ispunjena šutnjom, sivilom i hladnoćom odjednom se pokrenula. Mladić ju je prepoznao, možda se i obradovao spasiteljici jer je poslušno slijedio njezine kretnje. Ona ga je zagrlila i, još jače zagrnuvši novim smeđim kaputom, odvela prema obližnjem kolodvoru. Sve se odvijalo brzo i slike su, i dalje prepune tišine, sustizale jedna drugu da bi već u sljedećem trenu sve nestalo kao da ničega nije ni bilo.

Tek tada postane svjestan što je učinio te se zamisli kako ću svoj čin objasniti sustanaru koji mu je posudio kaput. Odjednom mu se učinilo silno važnim razriješiti ovu zavrzlamu što prije pa je žustrim korakom pohitao put stana. A tamo je odmah s vrata, bez uvoda, započeo.

– Čuj, tvojim sam kaputom spasio od hladnoće nepoznatog mladića. Zapravo, izbjeglicu, koji je hodao bos i lagano odjeven po ovakvoj zimi...

Sustanar ga je pogledao začuđeno i s nevjericom.

– Daj prestani se šaliti! I stvarno, zašto hodaš bez kaputa po ovakvoj zimi. Razboljet ćeš se!

Iz njegovih je usta zatim potekla nova priča. Nije mu preostalo ništa drugo, već se nadati se da će ona biti uvjerljivija.

– Ma, neki se pijanac u autobusu ispovraćao po meni. Bilo je grozno pa sam kaput odnio na čišćenje. Bit će gotov za koji dan.

Njegov je sugovornik uzdahnuo s olakšanjem.

– Baš si šašav! Kao da bi netko mogao napraviti takvu glupost! Kako si ono rekao – spasio si od hladnoće nepoznatog mladića. Izbjeglicu!

Rekavši to, zvonko se nasmijao i potapšao ga po ramenu. Nakon što je otišao svojim poslom, mladić je ostao sam u sumornom stanu. Sjeo je na klimavi stolac i dugo ostao tako zagledan u dvorište u kojem se kržljivo drveće zakitilo prvim pupoljcima.